

De invloed van kiessystemen op jonge democratieën

Auteur: Joeri Beckers
Studentnummer: 0919764
Begleider: Cranenburgh, Dr. O.B.R.C. van
Emailadres: Joeribeckers@hotmail.com
Telefoon: 06 - 19897635

Inleiding

Het opbouwen van een democratische samenleving is een complex proces dat grote toewijding van de deelnemers vraagt. Landen verschillen immens van elkaar en verbanden zijn vaak lastig te zien. Landen die door revolutie of buitenlandse inmenging beginnen aan het opbouwen van een nieuwe staat staan voor zeer grote uitdagingen. Er is niet alleen een interne roep voor vrijheid maar ook een zeer grote internationale druk om democratische instituties op te bouwen. Een cruciaal onderdeel van dit proces is het opbouwen van een democratische constitutie. Een van de belangrijke keuzes daarbij is het kiezen van de manier waarop vertegenwoordigers en leiders gekozen worden. Ook andere factoren spelen mee. Hierbij moet worden gedacht aan factoren als de macht van het leger en de invloed van extremisten. Politicologen hebben een belangrijke ondersteunende rol bij het opstellen van grondwetten en kiessystemen. Het advies dat zij geven vindt zijn oorsprong in vele bronnen en theorieën. Het transitie-model bijvoorbeeld, beschrijft een pad dat naar democratie leidt. In de jaren zeventig was deze theorie sterk in opkomst en werd destijds veelvuldig gebruikt om democratie te bevorderen in veel landen. Dit hoopvolle begin van de 'derde golf' creëerde een beeld dat leek aan te tonen dat er geen eisen aan een democratie gesteld hoefden te worden. Het welbekende '*anyone can do it*' werd toegepast om dit soort regime te stimuleren. Onder westerse druk werden toch eisen gesteld aan deze opkomende democratieën. Dit werd gedaan door bijvoorbeeld ontwikkelingsgelden te verplichten. De volledige ontwikkeling van een land, van staatsvorming tot infrastructuur, werd gerelateerd aan dit pad naar democratie.

Het beter begrijpen van de zeer lastige eerste periode van een democratie kan een grote invloed hebben op de manier waarop politicologen en ngo's omgaan met deze onzekere tijd. Hierbij ligt de nadruk op een van de machtigste middelen om verkiezingen en de regeervorm te beïnvloeden, het kiesstelsel. Norris (2004) heeft voor deze eerste periode een grote aanbeveling voor nieuwe democratieën. Powersharing en consocialism zijn de hoekstenen van haar aanbeveling. Haar onderzoek dekt vele aspecten van dit probleem en ondersteunt haar aanbeveling grotendeels.

Norris doet onder 191 landen uitgebreid onderzoek naar de manier waarop het kiesstelsel de mate van democratie beïnvloedt. Dit onderzoek is gebaseerd op de theorieën die door Lijphart zijn ontwikkeld. Uit dit onderzoek blijkt dat er grote verschillen zijn tussen de verschillende kiesstelsels en dat hierbij de voorkeur bestaat voor Proportional Representation (PR) bij heterogene samenlevingen. Haar onderzoek breekt een lans voor dit systeem en toepassing daarvan in verschillende crisisgebieden. Verder onderzoek dat het veronderstelde verband ondersteunt bij jonge democratieën, de doelgroep van haar aanbeveling, mist echter.

Een ander punt in haar aanbeveling is het veronderstelde verband tussen betere prestaties bij gefragmenteerde of heterogene samenlevingen. Ik stel voor om beide verbanden, dus zowel de invloed van kiessystemen bij jonge democratieën als het voordeel van PR bij gefragmenteerde samenlevingen, te onderzoeken.

Om dit (verdere) onderzoek vorm te geven stel ik de volgende hoofdvraag voor:

Hebben jonge gefragmenteerde democratische landen baat bij List PR?

Als ondersteuning van deze hoofdvraag stel ik de volgende deelvragen voor:

- Welke delen van de aanbeveling van Norris worden onderzocht?
- Wat zijn de verschillende effecten van electorale systemen op landen die kampen met een heterogene bevolking?
- Hoe kan een goede doorsnede worden gemaakt van de 3^e golf landen zodat vergelijkbaarheid ontstaat?
- Hoe meet men de mate van een democratie?

Dit onderzoek behoeft een grote hoeveelheid data, onder andere over kiessystemen, fragmentatie en de mate van democratie. Om deze data te verzamelen is een samenspel aan bronnen een vereiste. Het gebruik van meerdere bronnen zorgt voor een veelvoud aan standaarden en definities die uitgebreid aan bod zullen komen in het theoretisch kader en later, op een meer technisch vlak, bij de statistische analyse.

Om cases te categoriseren voor dit onderzoek zijn een aantal grenswaarden nodig. De eerste is de grenswaarde voor een jonge democratie. Deze waarde stel ik op tien jaar na het eerste moment dat een land de +6 waarde heeft gehaald op de schaal van Polity IV¹. Daarnaast zijn er waarden nodig voor het meten van fragmentatie. Alesina et al. (2003) heeft hiervoor een schaal ontwikkeld van 0 tot 10. Deze schaal is verdeeld over de fragmentatie van etniciteit, religie en taal. Voor dit onderzoek zullen deze waarden worden getransformeerd naar drie categorieën, lage, gemiddelde en hoge fragmentatie.

Daarnaast zijn er voor de afhankelijke variabele en de onafhankelijke variabele nog datasets nodig. Voor de afhankelijke variabele, de mate van democratie, is evenals bij de definitie van jonge democratieën de Polity IV schaal nodig. Tien jaar na het moment dat de +6 is gehaald zal de waarde worden genomen die op dat moment op de Polity IV schaal aangegeven wordt. Deze zal worden afgezet tegen de onafhankelijke variabele het electoraal systeem, welke is gebaseerd op de formele indeling van IDEA (2008).

¹ <http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm> (19-4-2013)

Uitgebreide informatie over deze datasets en de reden van het gebruik hiervan zal in de loop van dit onderzoek behandeld worden. De eerstvolgende stap is het behandelen van de algehele theorie die de basis vormt voor dit onderzoek.

Theoretisch kader

Het onderzoek van Norris naar opkomende democratieën probeert een antwoord te vinden op de discussie tussen tegenstanders en voorstanders van *power-sharing*. Norris(2008) haalt in haar boek Lijphart veelvuldig aan, de grondlegger van deze theorie. Tegenstanders wijzen op de risico's van *power-sharing* zoals het bevestigen en bevriezen van etnische of andere groeps grenzen die zo de opbouw van de staat verhinderen. Voorstanders zien het samenwerken van elites juist als een positieve factor bij het bouwen van instituties. Zij wijzen op de samenwerking van elites. Deze samenwerking wordt afgedwongen door verschillende maatregelen. Deze maatregelen bevorderen dus een samenwerking en geven compromissen een groter draagvlak. Dit onderzoek probeert verder te gaan waar Norris gebleven is.

Vooraf bij post-conflict landen die een grote diversiteit aan etnische groepen hebben moet het delen van de macht oplossingen bieden om democratie te bevorderen. Dit in contrast tot landen die vooral regels hebben om macht te concentreren. De regels die macht concentreren of divergeren kunnen vooral gevonden worden in de regels die politieke instituties zichzelf opleggen en door andere instituties opgelegd krijgen, de zogenaamde '*rules of the game*'. Een van de belangrijkste instituten binnen een land is het parlement. De manier waarop het parlement haar macht kan uitvoeren en hoe de zetels verdeeld worden is een belangrijk punt in dit onderzoek. Legitimiteit van een parlement komt in een democratie vanuit de stem van de bevolking. Via een kiessysteem wordt deze stem van de bevolking vervolgens in een parlement vertaald. Deze formele regels hebben een grote invloed op de manier waarop een regering of regime regeert.

Norris definieert het fenomeen van *power-sharing* als volgt:

"Power-sharing regimes are understood as those states which are characterized by formal institutional rules which give multiple political elites a stake in the decision-making process." (Norris, 2008, p. 10)

In het werk van Norris wordt deze definitie geoperationaliseerd door te kijken naar verschillende elementen van *power-sharing*. Op het onderdeel kiesstelsels kijkt zij naar proportionele kiesstelsels specifiek List PR. Met een large N study naar de effecten van *power-sharing* instituties en de effecten die deze instituties hebben voor landen en de manier waarop ze omgaan met lastige vraagstukken die compromissen tussen grote bevolkingsgroepen eisen als methodiek van haar onderzoek. Uit dit

onderzoek komt naar voren dat landen met een grote mate van *power-sharing* beter presteren op de index van Polity IV en Freedom House. De conclusie, en tevens aanbeveling voor jonge of beginnende democratieën, die Norris trekt is dan ook positief over *power-sharing*. Norris laat hier echter een vraag open door niet de gevolgen te testen van haar aanbeveling. Door alleen te kijken naar jonge democratieën en een aantal van haar aanbevelingen aan een empirische test te onderwerpen kan statistische steun worden gevonden dat deze elementen van *power-sharing* werken of niet.

Een tweede element van haar aanbeveling focust zich op landen met grote conflicten tussen etnische groepen. Volgens deze aanbeveling moet er in de post-conflict situatie een grote mate van proportionaliteit in het kiesstelsel aanwezig zijn. Deze werkt als een positieve factor in het stabiliseren van de staat en het kweken van een gezonde geconsolideerde democratie. Ook dit element van de aanbeveling zal getest worden.

In dit onderzoek zal hiervoor een aanzet worden gegeven door te kijken naar een van de belangrijkste aanbevelingen van haar onderzoek, een kiesstelsel dat de regels van *power-sharing* integreert in het parlement. Het aanbevolen kiesstelsel, List PR, geeft volgens Norris de beste voedingsbodem voor een verdeling van de macht in het parlement. Dit zorgt voor een eerlijke verdeling of afspiegeling van de macht binnen een land in het parlement. Deze verdeling is een gezonde voedingsbodem voor een stabiel land met vele grote coalities.

Zoals eerder genoemd gaat de definitie van *power-sharing* uit van de theorie van *consociational democracies*, ontwikkeld door Lijphart (1977). Naast de systemen die moeten zorgen voor *power-sharing* zijn er meerdere aspecten van deze theorie. De theorie baseert zich op een viertal categorieën of karakteristieken. Het eerste karakteristiek, *consociational democracies* zorgt voor een samenwerking op het niveau van elite. Deze samenwerking ontstaat door zoveel mogelijk elites of stakeholders te verzamelen en te voorzien in een deel van de macht in een zogenaamde *Grand Coalition*. Een dergelijke *Grand Coalition* kan ontstaan in een parlementair stelsel als er geen sprake is van een *minimal winning coalition*. Dit is een coalitie die de kleinst mogelijke meerderheid bezit in een poging om zoveel mogelijk van hun samengestelde belangen door te drukken. Lijphart beargumenteert dat in zeer homogene, dan wel zeer heterogene samenlevingen deze kleine coalities niet ontstaan omdat er een *zero-sum condition* mee gaat spelen. Deze conditie wordt door Lijphart beschreven als: “[This condition] implies a limit, namely that no outcome can disrupt the [parliamentary] body. That is, no decision can be taken in such a way that losers would prefer to resign rather than acquiesce.” (Lijphart, 1977, 27). In homogene samenlevingen kan deze conditie ontstaan doordat er veel gemeenschappelijke waarden zijn die voor waar worden aangenomen. Hierdoor wordt het onderhandelen als een spel gezien. Het tegenovergestelde vindt plaats in heterogene samenlevingen.

Hierin ontbreken gemeenschappelijke waarden. Dit leidt tot een gevoel van oorlog dat een enorme druk zet op de actoren die dan sterke oppositie uitschakelen door ze op te nemen in de coalitie.

De drie andere karakteristieken van een *cosociational democracy* liggen volgens Lijphart dicht bij elkaar en vullen de *Grand Coalition* aan. Het tweede karakteristiek is de het *mutual veto* en staat voor “negative minority rule” (Lijphart, 1977, 36). Dit betekent dat de minderheid binnen een samenleving en binnen het parlement zichzelf te alle tijden kan beschermen tegen de meerderheid en zo kan garanderen dat de specifieke belangen van hun achterban nooit worden geschaad. Lijphart wijst er tevens op dat er gevaren zitten achter dit principe. Er zou bijvoorbeeld een tirannie vanuit de minderheid kunnen ontstaan. Echter zijn er drie krachten die hiertegen moeten beschermen. Ten eerste hebben alle partijen deze macht en zal te frequent gebruik ervan niet effectief zijn omdat andere partijen het veto tegen een activistische minderheid zullen inzetten. Ten tweede werkt het sterke ‘wapen’ van een veto als afschrikking wat het daadwerkelijke gebruik van dit ‘wapen’ onwaarschijnlijk maakt. Als laatste speelt nog mee dat er een groot risico is van het vastlopen van het politieke proces. Dit is voor geen van de partijen een gunstige situatie. Vaak zal dit gemeenschappelijk veto niet formeel worden vastgelegd maar informeel gebruik zijn. er zijn echter ook voorbeelden waarin dit veto wel is vastgelegd in de grondwet.

Proportionaliteit is het derde karakteristiek van de theorie van Lijphart. Ook dit element ondersteunt het principe van een *Grand Coalition*. De centrale kern van dit argument is dat er een eerlijke verdeling is van ambtenaren, subsidies en alle andere ‘spoils’ die het winnen van een verkiezing met zich meebrengt. Deze eerlijke verdeling betekent dat er een proportionele verdeling van de ‘spoils’ is tussen de achterban van de *Grand Coalition* partijen en oppositie partijen. Door alleen te kijken naar zetelaantallen en deze ‘spoils’ niet in te zetten als onderdeel van de onderhandelingen bij het vormen van een coalitie wordt een groot struikelblok weggenomen. Hierdoor wordt het vormen van een grote coalitie mogelijk gemaakt. Er zijn twee manieren om deze verdeling proportioneel aan te pakken. De eerste manier is het opnemen van proportionele aantallen in het onderhandelingsproces en er een soort *package deal* van te maken. De tweede optie is het besluit overlaten aan de top van de partijen in een *Grand Coalition* en zo samenwerking van de elite versterken. Het is in deze elite ook mogelijk om minderheden een sterkere stem te geven dan ze op basis van hun absolute aantallen verdienen. Dit geeft extra veiligheid voor deze minderheden en zorgt ervoor dat ze sterker achter een *Grand Coalition* staan en maken het minderwaarschijnlijk dat een veto nodig is.

Als vierde en laatste karakteristiek van *consociational democracy* beschrijft Lijphart het principe van autonomie binnen de verschillende groepen van een samenlevingen; een soort baas in eigen huis. Dit moet volgens Lijphart niet verward worden met federalisme, dat een apart onderdeel is van

consociation democracy, maar eerder worden gezien als autonomie binnen verschillende groepen zonder de geografische basis (die wel nodig is voor federalisme). Dit zorgt opnieuw voor een vermindering van druk op de *Grand Coalition* omdat er minder beleidsterreinen zijn waarover een compromis bereikt moet worden. Tevens biedt deze autonomie een grotere bescherming tegen inmenging van andere groepen op bepaalde belangrijke elementen van de identiteit van een andere groep. Een goed voorbeeld hiervan is de pacificatie in de Nederlandse politiek van 1917. Dit garandeerde de uitbreiding van het kiesrecht en gaf tegelijkertijd een grotere autonomie aan de verschillende subgroepen door bijzondere scholen gelijkwaardig te financieren. Deze grotere autonomie heeft bijgedragen aan de stabiliteit van het *Grand Coalition* principe.

In een later boek haalt Lijphart deze karakteristieken weer aan. Hij probeert te bewijzen dat consensus democratie, met een *Grand Coalition* als belangrijkste element, beter presteert en over het algemeen *kinder and gentler* is dan een meerderheidssysteem. Hij ontdekt echter dat er bij deze testen twee dimensies spelen. In de tweede uitgave van zijn boek *Patterns of Democracy; Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries* (2002) benoemt hij deze dimensies als de *executives-parties dimension* en de *federal-unitary dimension*. Bij beide dimensies heeft hij vijf variabelen geselecteerd en die vervolgens samengenomen in twee indexen. Omdat deze dimensies ook door Norris in haar aanbeveling worden gebruikt (als ondersteuning voor haar statistische testen) is het van belang om deze in dit theoretisch kader uiteen te zetten. Een schematisch overzicht van deze dimensies is weergegeven in tabel 1. Al deze elementen zijn erop gericht om het verschil tussen consensus democratie en een meerderheidssysteem meetbaar te maken.

Tabel 1. Elementen van de verschillende dimensies van Lijphart(2002)

<i>Executive-parties dimension</i>		<i>Federal-unitary dimension</i>	
<i>Meerderheidsstelsel</i>	<i>Consensus model</i>	<i>Meerderheidsstelsel</i>	<i>Consensus model</i>
Concentratie van de uitvoerende macht in een-partij kabinetten.	Brede meerderheidskabinetten	Unitaire en gecentraliseerde overheid	Federale en gedecentraliseerde overheid
Een uitvoerende-wetgevende relatie waarbij de uitvoerende macht dominant is.	Gelijkwaardige relatie tussen uitvoerende macht en wetgevende macht.	Unicameraal bestel	Bi-cameraal bestel
Twee-partijen stelsel	Meerpartijenstelsel	Flexibele grondwetten	Rigide grondwetten
Meerderheids- en/of disproportionele kiesstelsels	Proportionele verantwoordelijkheid	Geen toetsing aan de grondwet door rechters	Wel toetsing aan de grondwet door rechtbank
Pluralistisch systeem waar belangengroepen vrije competitie bedrijven om aandacht en macht	Gecoördineerde inbreng van belangengroeperingen, <i>corporatistische</i> aanpak gericht op compromis.	Afhankelijke centrale banken	Onafhankelijke centrale banken

Bron: Lijphart(2002)

Lijphart (2002) ziet de eerste dimensie als een verdeling van de macht en de tweede dimensie als een machtsdeling. Door op deze manier tegen de verschillende machten van de staat aan te kijken kunnen bepaalde elementen van machtsdeling en verdeling binnen een staat worden verklaard. Het lijkt bijvoorbeeld tegenstrijdig dat in federale staten met een sterke verdeling van de macht toch proportionele resultaten worden geboekt door de macht die 'over' is bij de centrale regering proportioneel te verdelen. Het argument dat regimes *kinder and gentler* zijn bij een proportionele diffusie van de macht kan zo beter zichtbaar worden gemaakt.

De hoge onderlinge correlatie die Lijphart aantoonst (Lijphart, 2002) in zijn onderzoek laat zien dat er bij het bespreken van verschillen tussen de consensus democratie en een meerderheidsdemocratie altijd gekeken moet worden naar deze twee dimensies. Het is voor dit onderzoek echter onmogelijk om zoveel data te verzamelen. Daarom wordt er in dit onderzoek maar naar één element van de *executive-parties* dimensie gekeken: het kiessysteem, element vier van de indeling van Lijphart. Zoals net aangehaald is dit de belangrijkste dimensie omdat daar het grootste contrast optreedt tussen meerderheidsstelsel en consensus democratieën. Het kiessysteem heeft een grote invloed op de proportionaliteit en het partijstelsel. Om deze reden kan het symbool staan voor de gehele dimensie. Dat dit mogelijk is moet echter niet de illusie wekken dat het als een vervanger voor de aparte onderdelen van de *executive-parties* dimensie kan dienen.

Deze theorie van Lijphart is zeer invloedrijk geweest. Er zijn echter ook een aantal tegenstanders van het zo drastisch verdelen van de macht. Deze machtsplitsing over verschillende groepen kan de

verschillen tussen de denkbeelden van deze groepen juist benadrukken omdat politici hierop campagne gaan voeren. Horowitz (1993) benadrukt dit argument en zet dit kracht bij met het voorbeeld van Bosnië en Herzegovina. Daar waren, onder druk van de internationale gemeenschap, *power-sharing* instituties opgericht met regels omtrent representativiteit en respect voor minderheden. Deze zorgden echter niet voor de gewenste samenwerking van de elite, maar werkten segregatie in de hand.

“Purported solutions to ethnic conflict that take pre-democratic identities as fixed, such as partition, ethno-federalism, ethnic power-sharing, and the granting of group rights, may needlessly lock in mutually exclusive, inimical national identities. In contrast, creating an institutional setting for democratization that de-emphasizes ethnicity might turn these identities towards more inclusive, civic self-conceptions.” (Horowitz, 1993)

De risico's van fouten maken tijdens het opbouwen zijn groot. Dit voorbeeld laat zien dat er, ook met alle voorzorgsmaatregelen om groepen vreedzaam te laten samenwerken, grote problemen kunnen ontstaan.

Horowitz pleit dan ook voor een absoluut meerderheidssysteem omdat dit de kandidaten dwingt over etnische groepen heen te kijken en brede gematigde standpunten aan te nemen. Andere auteurs kijken naar andere oplossingen om conflicten op te lossen. Mansfield en Snyder (2009) willen een stabiel systeem creëren door, van lokaal tot centraal niveau, verdeling van de macht te organiseren. In hun ogen vermijdt dit de grote gevaren die onstabiele democratieën kunnen veroorzaken. Hierbij moet worden gedacht aan democratieën die nationalisme of ethnocentrisme gebruiken om hun macht over het hele land (of een of enkele etnische groepen) te vergroten. Het risico van oorlog of regionale instabiliteit zal dan ook worden meegenomen in dit onderzoek. Dit gebeurt door te kijken naar de mate van fragmentatie in een land en de invloed die deze fragmentatie heeft op de democratische score bij tegen verschillende kiessystemen. Hieruit moet blijken of de waarschuwing van Mansfield en Snyder geïncorporeerd kan worden in de aanbeveling van Norris.

Fragmentatie speelt een grote rol in dit onderzoek en behoort dan ook goed gedefinieerd te worden. Etnische conflicten hebben niet alleen een invloed op de staat maar ook op de economie (Alesina, Devleeschauwer, Easterly, Kurlat, & Wacziarg, 2003). De index die uit het artikel 'Fractionalization' naar voren komt brengt nogmaals de grote effecten van een etnisch verdeeld land naar boven. Ook buiten de politieke arena zijn er grote invloeden zoals het lage BNP per hoofd van de bevolking.

Maar niet elke verdeling binnen landen heeft eenzelfde invloed op de economische of politieke uitkomsten. Religieuze verdeeldheid bijvoorbeeld, is van veel minder negatieve invloed dan etnische verdeling of linguïstische scheidslijnen. Alesina et al. wijzen wel op het feit dat landen met betere

mensenrechten ook meer verdeling laten zien omdat de onderzoekers daar meer eerlijke antwoorden hebben gekregen respondenten. Deze eerlijkere antwoorden tonen meer diversiteit maar zeggen weinig over de invloed van religieuze verdeeldheid op de kwaliteit van de democratie.

De index van Alesina et al. is gebaseerd op meerdere databronnen die samen een goed beeld geven van de verdeeldheid binnen een land. De belangrijkste bronnen zijn de Atlas Nardov Mira (als basisbron) en de ELF (Ethnolinguistic fractalization variable). Dit is samengevat door de Encyclopaedia Britannica (2001), vervolgens aangevuld met nationale bronnen en het CIA factbook (2000).

Research design

Het onderzoek naar de kracht of zwakte van de aanbeveling van Norris (2008) kan niet worden volbracht zonder duidelijke grenswaarden en een goede categorie van cases samen te stellen. De elementen van haar aanbeveling die gedefinieerd moeten worden zijn: de leeftijd van een 'jonge' democratie, de ondergrens van een democratie op de schaal van Polity IV, het beginjaar van de categorie, welk element van *power-sharing* er wordt onderzocht en de codering van fragmentatie.

Ten eerste wordt de leeftijd van een jonge democratie vastgesteld. Er is gekozen voor tien jaar. Deze momentopname is bij alle cases gelijk om de volgende redenen. Ten eerste hebben burgers binnen deze tien jaar meerdere malen hun stem kunnen uitbrengen; de stemgang is dus een vast onderdeel geworden van het politieke leven. Tevens zijn deze tien jaar genoeg om meerdere termijnen van een president en/of parlement door te lopen (normaal gesproken 4 of 5 jaar) en daarmee dus enige wisseling van macht te tonen of ten minste mogelijkheden tot wisseling. Deze argumenten gelden ook voor democratieën van negen of elf jaar oud; dit maakt de keuze voor tien jaar dus enigszins arbitrair. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat er grote verschillen optreden in de resultaten van democratieën die tussen de negen en elf jaar oud zijn.

Ten tweede wordt gekeken naar Polity IV. Polity IV hanteert twee indexen voor het meten van democratie. Een index die de mate van democratie meet en een index die de mate van autocratie meet. Beide indexen werken met een puntensysteem. Dit puntensysteem bevat elementen en kenmerken die gelinkt zijn aan democratie of aan autocratie. Deze puntenverdeling is weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Codering van de index voor democratische kenmerken en autocratische kenmerken.

Democratische kenmerken	Pnt.	Autoritaire kenmerken	Pnt.
Competitiveness of Executive Recruitment		Competitiveness of Executive Recruitment	

Election	+2	Selection	+2
Transitional	+1		
<i>Openness of Executive Recruitment</i>		<i>Openness of Executive Recruitment</i>	
Dual/election	+1	Closed	+1
Election	+1	Dual/designation	+1
<i>Constraint on Chief Executive</i>		<i>Constraints on Chief Executive</i>	
Executive parity or subordination	+4	Unlimited authority	+3
Intermediate category	+3	Intermediate category	+2
Substantial limitations	+2	Slight to moderate limitations	+1
Intermediate category	+1		
<i>Competitiveness of Political Participation</i>		<i>Regulation of participation</i>	
Competitive	+3	Restricted	+2
Transitional	+2	Sectarian	+1
Factional	+1		
		<i>Competitiveness of Participation</i>	
		(1) Repressed	+2
		(2) Suppressed	+1
<i>Total</i>	+10	<i>Total</i>	+10

Bron²

Doordat deze kenmerken tegenovergesteld zijn gecodeerd kunnen ze in een schaal worden gezet. Dit wil zeggen dat een element op de autocratische schaal een tegengesteld element heeft op de democratische schaal en vice versa. Het indelen van de schaal gebeurt door de score op de autocratische schaal af te trekken van de score op de democratische schaal. Dit geeft een index die de mate van democratie in een land meet. Deze meting loopt van -10 tot +10, wanneer men de berekening doet (Democratische kenmerken score) – (Autocratische kenmerken score) = Polity IV score. De wetenschappers die deze lijst samenstellen waarschuwen voor het optellen van deze twee schalen omdat bepaalde elementen van beide lijsten van kenmerken tegelijkertijd in een land kunnen voorkomen. Het midden (van -5 tot en met +5) moet daarom vermeden worden bij analyses die zich richten op autocratieën of democratieën. Om deze reden stel ik de grens van democratie op +6; dit vermijdt bovengenoemde conceptuele zwakheid waarvoor Polity IV waarschuwt en geeft ruime zekerheid dat de cases in de verdere statistische analyse democratisch zijn.

Ten derde moet het beginjaar van de categorie worden bepaald. Dit jaartal is belangrijk omdat een te grote selectie van landen ervoor zorgt dat de vergelijkbaarheid van de cases ernstig wordt beïnvloed. Dit zal ervoor zorgen dat de conclusies verzwakken. De data die IDEA aanbiedt omtrent kiessystemen biedt helaas geen historische gegevens. Dit zou dus kunnen leiden tot onvoorziene fouten in de analyse. Om deze fouten te voorkomen is de integriteit van de data omtrent de kiesstelsels gecontroleerd met data van de IPU database³. Om bovenstaande redenen is er gekozen om uitsluitend

² <http://www.systemicpeace.org/inscr/p4manualv2010.pdf> (19-5-2013)

³ <http://www.ipu.org/parline/mod-electoral.asp> (2-6-2013)

gebruik te maken van cases die plaatsvonden na 1974. Er is specifiek gekozen voor dat jaar, omdat toentertijd de *third wave* begon. Deze *third wave* zorgde ervoor dat een grote groep landen overstapte van autocratie naar democratie (Huntington, 1991). Dit gegeven maximaliseert de vergelijkbaarheid en zorgt ervoor dat de data over kiessystemen accuraat is.

Een van de belangrijkste elementen in dit onderzoek en in de aanbeveling van Norris(2008) is een kiesstelsel dat zich richt op het verdelen van de macht. Door IDEA zijn kiesstelsels verdeeld over meerdere categorieën. Deze categorieën zijn weergegeven in tabel 3.

Tabel 3. De indeling van kiesstelsels door IDEA

Kiesstelsel	Omschrijving	Mate van Proportionaliteit
<i>Plurality/Majority Systems</i>		
First Past The Post (FPTP)	Een van de eerste vormen van kiesstelsels. Is gebaseerd op districten waarbij ieder district een zetel in het parlement krijgt. De winnaar van een district is de kandidaat met de meeste stemmen. Hierbij worden geen eisen gesteld aan de hoeveelheid stemmen.	Laag
Block Vote (BV)	Net zoals FPTP is dit systeem gebaseerd op districten, maar in plaats van een zetel voor een district zijn er meerdere zetels per district te winnen. Stemmers hebben evenveel stemmen als zetels in het betreffende district en zij mogen deze stemmen verdelen over kandidaten van verschillende partijen of voor iedere zetel op dezelfde partij stemmen.	Laag
Party Block Vote (PBV)	Lijkt op BV alleen staan er partijen op de lijst in plaats van kandidaten. De partij met de meeste stemmen wint elke zetel van dat district.	Zeer laag
The Alternative Vote (AV)	Net zoals FPTP zijn er districten met een zetel per district. Er wordt een rangschikking gemaakt door de kiezer van de kandidaten. Bij het tellen van de stemmen wordt er gekeken naar de hoeveelheid eerste voorkeursstemmen voor een kandidaat. Bij geen absolute meerderheid wordt de kandidaat met de laagste eerste voorkeursstemmen geëlimineerd van het proces en zijn of haar stemmen worden opnieuw verdeeld over de andere kandidaten naar aanleiding van de tweede voorkeursstem. Dit proces wordt herhaald tot een kandidaat de absolute meerderheid heeft behaald.	Laag
The Two-Round System (TRS)	Zoals de naam al zegt gaat het hier om een meerderheidssysteem met meerdere rondes. De eerste ronde wordt vaak als een 'gewone' FPTP verkiezing uitgevoerd. Als een kandidaat de absolute meerderheid haalt is er geen noodzaak voor een tweede ronde. Die tweede ronde bestaat, wanneer nodig, uit de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald in de eerste ronde.	Laag
<i>Proportional Representation Systems</i>		
List Proportional Representation (List PR)	Dit kiessysteem, dat gebaseerd is op meerdere kandidaten per district, laat stemmers kiezen uit kandidaten op een lijst opgesteld door partijen. De telling verschilt, maar het is gebruikelijk dat het aantal zetels per district proportioneel	Zeer hoog

Tabel 3. De indeling van kiesstelsels door IDEA

Kiesstelsel	Omschrijving	Mate van Proportionaliteit
	verdeeld wordt over de lijsten met de meeste stemmen. Daarbij kan er een gesloten lijst systeem worden gehanteerd waarbij partijen bepalen welke kandidaat op de lijst de zetel krijgt of een open systeem waarbij de kiezers bepalen wie de zetel krijgt. Het aantal districten waarin een land verdeeld is blijft in de meeste gevallen beperkt dit resulteert in grote districten met veel zetels per district.	
The Single Transferable Vote (STV)	Een systeem waarbij er meerdere zetels zijn per district en de stemmer de mogelijkheid krijgt om de kandidaten te rangschikken. Daarbij krijgt de kiezer de mogelijkheid om de partijen te rangschikken of kandidaten over of in partijlijsten naar voorkeur te rangorden. Bij het halen van de kiesdrempel door één kandidaat worden de overige stemmen verdeeld naar tweede voorkeur. Als dit proces niet alle zetels vult wordt de kandidaat met de minste eerste voorkeursstemmen geëlimineerd van het tellen en de biljetten opnieuw verdeeld naar tweede voorkeur. Dit wordt herhaald tot alle zetels vergeven zijn.	Hoog
<i>Mixed Systems</i>		
Mixed Member Proportional (MMP)	Zoals de naam als suggereert is er sprake van een combinatie van list PR en FPTP. Hierbij wordt de disproportionaliteit van FPTP (of een andere meerderheidsstelsel) gecompenseerd door het verdelen van extra zetels(+30 % - 50% van zetels gekozen via FPTP) ná de telling van de stemmen van het meerderheidssysteem. Dit verzacht de gevolgen van het meerderheidsstelsel en geeft partijen die niet geografisch geconcentreerd zijn een betere kans op een zetel.	Hoog
Parallel Systems	Dit systeem is anders dan MMP niet ontworpen om te compenseren voor disproportionaliteit van een meerderheidsstelsel (al heeft het wel vaak dit effect). Stemmers krijgen twee biljetten een voor FPTP(of een ander meerderheidsstelsel) en een voor List PR(of een ander proportioneel stelsel) de stemmen worden dan in tegenstelling tot MMP los van elkaar geteld op de manieren zoals beschreven bij die systemen. In de meeste landen (21 in totaal) is er een gelijkwaardige verdeling tussen zetels gekozen via de twee systemen.	Hoog
<i>Other Systems</i>		
The Single Non-Transferable Vote (SNTV)	Een systeem dat lijkt op FPTP met het enige verschil dat er meerdere kandidaten zijn per district. De kiezer heeft nog steeds een stem waardoor er een redelijke mate van proportionaliteit ontstaat.	Gemiddeld
The Limited Vote (LV)	Net zoals SNTV zijn er meerdere zetels per district maar heeft de kiezer meer dan een stem, echter minder stemmen dan zetels voor dat district. Dit levert in de praktijk minder proportionaliteit op dan SNTV.	Laag
Borda Count (BC)	Wordt alleen gebruikt in Nauru. De kiezer mag, net zoals in STV, de kandidaten rangschikken in districten met zowel een zetel als districten met meerdere zetels. In plaats van het elimineren van	Laag

Tabel 3. De indeling van kiesstelsels door IDEA

Kiesstelsel	Omschrijving	Mate van Proportionaliteit
	de kandidaten met de laagste eerste voorkeur, wordt de rangschikking gezien als een scorelijst voor kandidaten. De eerste voorkeur krijgt 1 punt, de tweede voorkeur ½ punt, de derde voorkeur ⅓ punt, enz. De kandidaat of kandidaten met het hoogste totaal winnen de zetel of zetels.	

Bron: Idea (2008)

De indeling voor de mate van proportionaliteit is een inschatting ter indicatie. Deze is niet gebruikt in de statistische analyse. De mate van proportionaliteit en de daadwerkelijke effecten op *power sharing* is een verwachting en deze zijn sterk afhankelijk van de situatie in een land. Deze effecten zijn wel van toepassing op de aanbeveling van Norris (2008) en moeten in dat licht worden gezien.

Fragmentatie is een belangrijke indicator die Norris(2008) gebruikt om haar aanbeveling te staven. Zij stelt dat landen met een grote mate van fragmentatie meer behoefte en noodzaak hebben tot *powersharing* dan landen met een minder grote vorm van fragmentatie. Dit onderzoek kijkt alleen naar de effecten van een kiesstelsel op de mate van democratie in 10 jaar. De volledige gevolgen van fragmentatie kunnen daarom niet volledig onderzocht worden. De statistische analyses van de onderzochte relatie, aangevuld met controle variabelen voor fragmentatie, moet niet gezien worden als een volledige test van de effecten van fragmentatie, maar biedt wel inzicht in de relatie tussen deze twee variabelen. De verschillende variabelen voor fragmentatie zijn verdeeld tussen laag, midden en hoge fragmentatie voor verschillen in talen, religies en etnische groepen.

Als laatste element van dit onderzoeksontwerp wordt beschreven welke statistische testen uitgevoerd zullen worden. Door de aard van de variabelen zijn er maar een aantal opties beschikbaar. Gekozen is voor een simpele vergelijking van gemiddelden en *Pearson's R*. Dit omdat de mate van proportionaliteit niet sterk genoeg is bewezen en dus case voor case behandeld zou moeten worden.

Resultaten

De presentatie van de resultaten zal in een aantal fasen verlopen. Eerst worden de verschillende cases uitgelicht en zal op een aantal grensgevallen die niet duidelijk in de 'hokjes' passen worden ingegaan. Daarna zullen verschillende resultaten van de statistische testen worden gepresenteerd. Ook de testen die geen significante resultaten opleverden worden behandeld. Als laatste zullen de testen die de fragmentatie van landen meenemen worden gepresenteerd.

Bij het filteren en combineren van grote databanken treden er altijd een aantal problemen op. De belangrijkste daarvan zijn problemen met missende data of data die niet volledig op *unit of measurement* aansluit. Om dit op te lossen moet een variabele gekozen worden om op te combineren.

Bij het combineren van de data van IDEA, Polity IV en Alesina et al. (2003) is er gekozen voor de landsnaam als identificerende factor. Deze identificerende factor sluit aan bij alle databanken al is de naamgeving soms anders, bijvoorbeeld bij Noord- en Zuid-Korea. Polity IV beschrijft deze als Korea South en Korea North waar IDEA en Alesina et al. (2003) kiezen voor Korea, Republic of en Korea, Dem. Peoples Republic of. Bij het daadwerkelijk samenvoegen is de databank van Polity IV genomen als leidend.

Een tweede punt van verschil tussen de databanken is inclusiviteit op populatiegrootte van een land. Polity IV sluit landen kleiner dan 500.000 uit waar IDEA en Alesina et al. (2003) deze wel opnemen. Ook hierbij is Polity IV weer leidend en zijn cases met een kleinere populatie automatisch uitgesloten. Deze twee problemen en de manier van 'doorsnijden' van de derde golf landen zoals genoemd in het onderzoeksontwerp leiden tot deelname van cases zoals beschreven in tabel 4.

De cases van Chili en Mali zijn te weinig in aantal om representatief te zijn voor hun respectievelijke kiessystemen en zijn daarom uitgesloten van de statistische testen.

Tabel 4. Indeling van de cases in kiesstelsels en Polity IV scores

Kiesstelsels		Meerderheidsstelsel		Mengvorm		Proportioneel	Anders
		FPTP	TRS	Parallel	MMP	List PR	
Polity IV Score	6	Bangladesh (2001)* Malawi (2004)*		Nepal (2009)* Ukraine (2001)*		Benin (2001)* Dominican Rep. (1988)* Guyana (2002)* Honduras (1992)* Macedonia (2001)* Namibia (2000)*	
	7	Solomon Islands (1988)*	Mali (2002)*	Madagascar (2002)* Pakistan (1998)* Senegal (2010)*		El Salvador (1994)* Paraguay (2002)*	
	8	Ghana (2011)*		Korea South (1998)* Philippines (1997)*	Lesotho (2003)* Mexico (2007)*	Argentina (2003)* Brazil (1995)* Bulgaria (2000)* Greece (1985)* Guatemala (2006)* Indonesia (2009)* Latvia (2001)* Moldova (2003)* Nicaragua (2000)* Peru (1990)* Turkey (1993)*	Chile (1999)*
	9			Panama (1999)* Thailand (2002)* Taiwan (2002)*	Bolivia (1992)* Romania (2006)*	Albania (2011)* Croatia (2010)* Ecuador (1989)* Estonia (2001)* Poland (2001)* South Africa (2004)*	
	10			Lithuania (2001)* Mongolia (2002)* Spain (1988)*	Hungary (2000)*	Cape Verde (2001)* Czech Rep. (2003)* Portugal (1986)* Slovenia (2001)* Uruguay (1995)*	

*Gecontroleerd tegen IPU database

Bron: Gecombineerde database van Polity IV en Idea (2008)

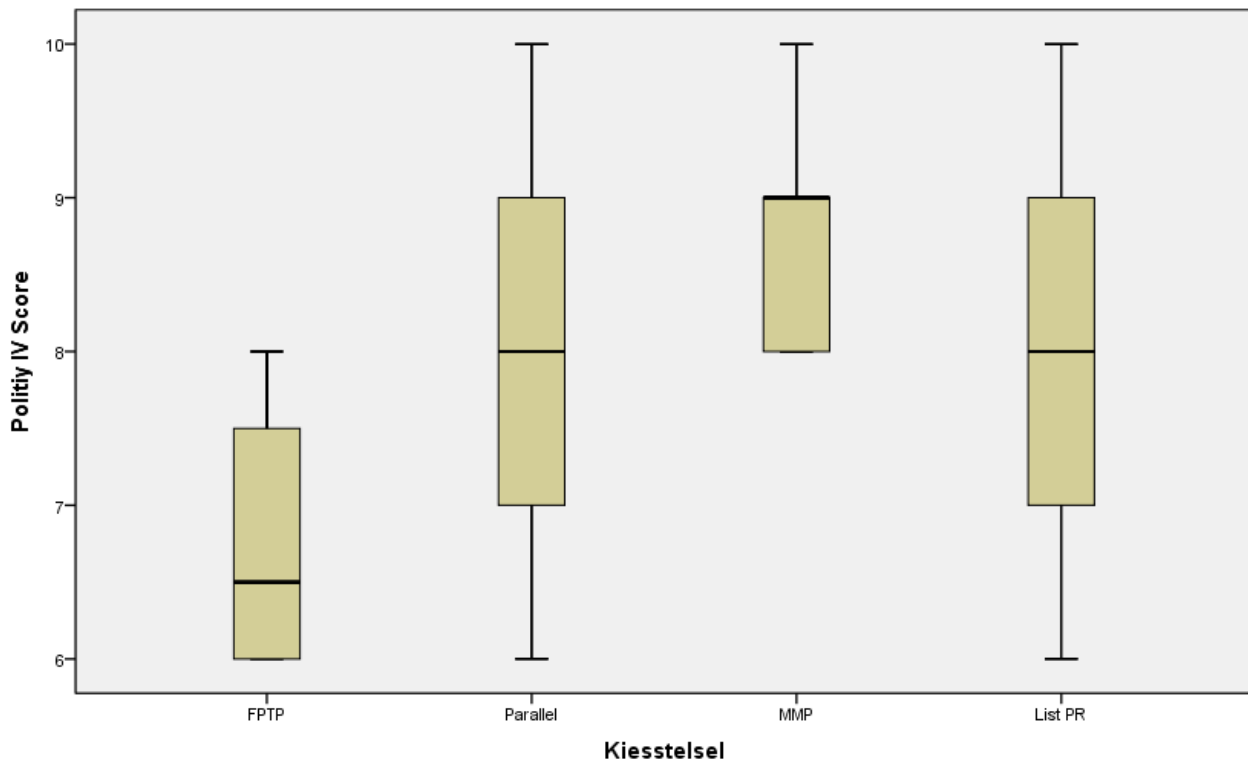
Zoals tabel 4 laat zien zijn er in dit onderzoek zeer veel landen met een proportioneel kiesstelsel en maar weinig met een meerderheidsstelsel. De populariteit van proportionele stelsels in jonge democratieën is dan ook goed zichtbaar. Dit hindert het onderzoek hierna enigszins. De eerste testen die gedaan zijn volgen het voorbeeld van de aanbeveling van Norris(2008). Door het gemiddelde van de democratie score te nemen en deze af te zetten tegen de kiesstelsels valt er te verwachten dat proportionele kiesstelsels het beter doen dan FPTP. In tabel 5 zijn de resultaten van deze test gepresenteerd.

Tabel 5. De resultaten van de 'Compare Means' test tussen Dem. Score en Kiesstelsel

Kiesstelsel	Gemiddelde Polity IV score	Aantal Cases	Standaard Deviatie
FPTP	6.75	4	0.957
Parallel	8.15	13	1.463
MMP	8.80	5	0.837
List PR	8.07	30	1.337
Totaal	8.06	52	1.349

Dit beeld bevestigt de verwachting dat proportionele stelsels betere presetaties leveren dan meerderheidsstelsels. Het is echter opvallend dat de mengvormen beter presteren dan het 'pure' list PR systeem. Dit kan verklaard worden door het ontwerp van deze systemen; waar FPTP en List PR uitersten zijn hebben mengvormen het beste van beide systemen in zich. Tussen de beide mengvormen valt het echter wel op dat de meer proportionele van de twee, de MMP, ruim het beste presteert. Samengenomen doen de systemen met een proportionele component het significant beter dan FPTP. Dit zou de aanbeveling van Norris(2008) dus ondersteunen ($R^2 = 0.283^*$, Sig. = 0.042, two-tailed). De voorkeur van Norris voor List PR valt echter niet te bewijzen. De bovenstaande gemiddelden lijken haar zelfs tegen te spreken. Maar het schijnbare negatieve effect is niet statistisch significant ($R^2 = -0.051$, Sig. = 0.729, two-tailed). Het is opvallend dat de twee mengvormen MMP en Parallel het samengenomen nog sterker significant beter doen tegenover FPTP dan met List PR in de vergelijking ($R^2 = 0.468^*$, Sig. = 0.028, two-tailed).

Grafiek 1. Boxplot van Polity IV score en Kiesstelsel

Grafiek 1 laat goed zien dat de kiesstelsels met een vorm van proportionaliteit beter presteren dan FPTP. Dit is echter maar een onderdeel van Norris haar aanbeveling. Het tweede onderdeel van haar aanbeveling, namelijk dat proportionaliteit aan te raden is in post-conflict landen omdat, door de inclusiviteit van proportionele kiessystemen, er minder etnische, linguïstische of religieuze conflicten ontstaan is hiermee nog niet behandeld. Om dit te testen worden de gemiddelden afgezet tegen deze drie factoren. Tevens worden in tabel 5 de resultaten weergegeven van de gezamenlijke proportionele stelsels. Dit is gedaan om een beter contrast te krijgen tussen FPTP en de proportionele stelsels samen. Voor de leesbaarheid zijn deze in dezelfde tabel gezet als de resultaten van de testen die gesplitst zijn over de verschillende kiesstelsels. De conceptuele kracht van deze gecombineerde variabele komt van de groep van kiesstelsels die uitgebreid aan bod komen in de uitleg over de verschillende systemen. Daardoor zeggen de samengenomen resultaten nog niet voldoende over de prestaties van de individuele kiesstelsels. De resultaten hiervan zijn weergegeven in tabel 6 voor etnische fragmentatie, tabel 7 voor religieuze fragmentatie en tabel 8 voor linguïstische fragmentatie.

Tabel 6. Polity IV score afgezet tegen kiesstelsels en Etnische Fragmentatie

Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		Etnische Fragmentatie
FPTP		6.50		2		0.707		Laag
Parallel	Samen	8.75	8.63	4	19	0.957	1.212	
MMP		9.00		3		1.000		
List PR		8.50		12		1.382		
Totaal		8.43		21		1.326		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		-		-		-		Gemiddeld
Parallel	Samen	8.33	7.95	6	22	1.862	1.397	
MMP		8.00		1		-		
List PR		7.80		15		1.265		
Totaal		7.95		22		1.397		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		7.00		2		1.414		Hoog
Parallel	Samen	7.00	7.57	3	7	0.000	1.134	
MMP		9.00		1		-		
List PR		7.67		3		1.528		
Totaal		7.44		9		1.130		

Een aantal zaken vallen onmiddellijk op na het berekenen van deze gemiddelden. Ten eerste gaan de totale scores met bijna een heel punt naar beneden van lage fragmentatie naar hoge fragmentatie. Deze afname is net niet statistisch significant ($R^2 = -.265$, Sig. = 0.029, two-tailed). Ten tweede valt het op dat er minder variatie is naar mate de etnische fragmentatie toeneemt. Dit zou erop kunnen wijzen dat de invloed van het kiesstelsel afneemt naarmate de etnische fragmentatie toeneemt. Ook neemt het verschil tussen FPTP en de samengestelde variabele van stelsels met een proportionele component flink af. Uit deze observaties zijn een aantal conclusies te trekken. Op het gebied van etnische fragmentatie neemt de invloed van de kiessystemen af, want het verschil in score tussen de kiessystemen neemt af en de invloed van vele andere factoren in zulke situaties neemt toe.

Tabel 7. Polity IV score afgezet tegen kiesstelsels en Religieuze Fragmentatie

Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		Religieuze Fragmentatie
FPTP		6.00		1		-		Laag
Parallel	Samen	8.00	8.24	5	21	1.581	1.300	
MMP		8.67		3		0.577		
List PR		8.23		13		1.363		
Totaal		8.14		22		1.356		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		-		-		-		Gemiddeld
Parallel	Samen	8.14	8.13	7	23	1.574	1.392	
MMP		10.00		1		-		
List PR		8.00		15		1.309		
Totaal		8.13		23		1.392		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		7.00		3		1.000		Hoog
Parallel	Samen	9.00	8.00	1	4	-	1.414	
MMP		8.00		1		-		
List PR		7.50		2		2.121		
Totaal		7.57		7		1.272		

Ook in deze tabel is een duidelijke afname te zien van democratische scores wanneer de religieuze fragmentatie toeneemt. Deze afname is echter niet significant ($R^2 = -.107$, Sig. = 0.225, two-tailed), dus er zijn geen goede conclusies te trekken. Dit zou erop kunnen wijzen dat religieuze fragmentatie weinig invloed heeft op het democratisch gehalte van een land. Verder valt het op dat er over het algemeen weinig invloed is van religie. De scores nemen zwakker af en het aantal cases met een hoge of gemiddelde fragmentatie is laag. De relatieve homogeniteit van deze databank zou een verklaring kunnen zijn voor het feit dat er geen significante afname is van de Polity IV score. Het is ook opvallend dat juist de standaard deviatie begint toe te nemen naarmate de fragmentatie toeneemt. Waarschijnlijk wijst dit op het gebrek aan cases in de hoge en gemiddelde klassen.

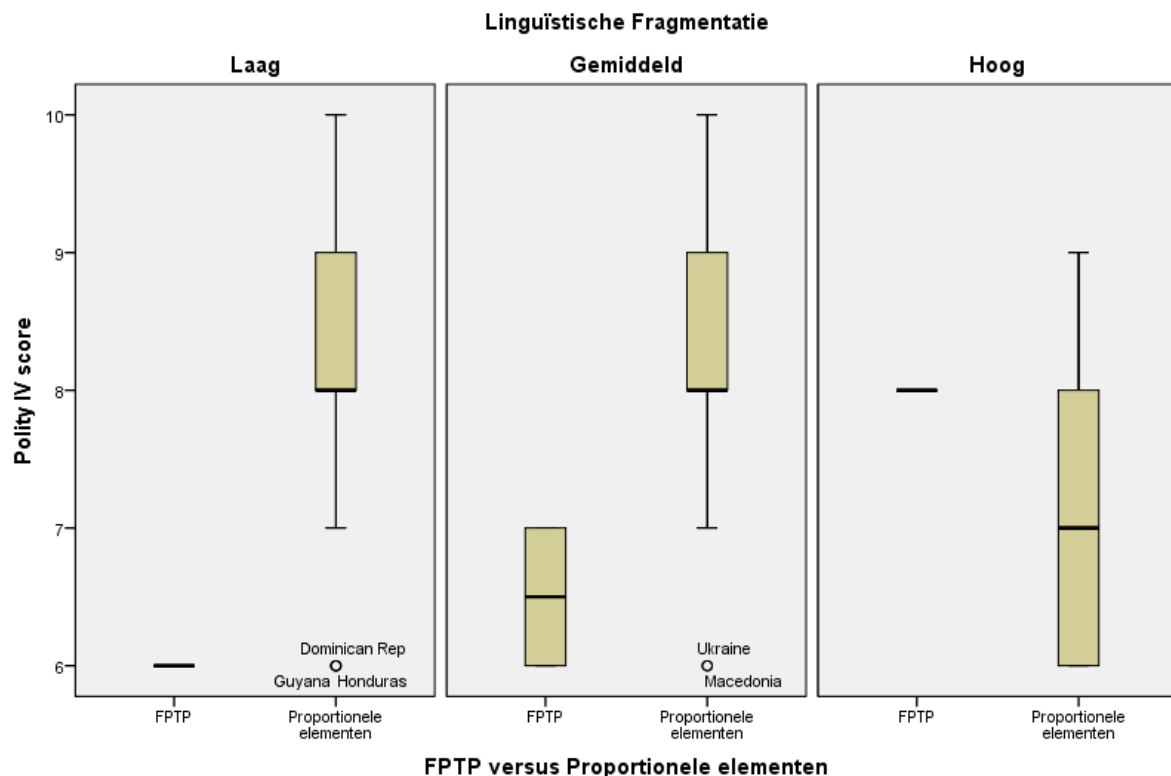
Tabel 8. Polity IV score afgezet tegen kiesstelsels en linguïstische Fragmentatie

Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		Linguïstische Fragmentatie
FPTP		6.00		1		-		Laag
Parallel	Samen	8.33	8.44	3	25	1.528	1.261	
MMP		8.80		5		0.837		
List PR		8.35		17		1.367		
Totaal		8.35		26		1.325		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		6.50		2		0.707		Gemiddeld
Parallel	Samen	8.83	8.23	6	13	1.472	1.301	
MMP		-		-		-		
List PR		7.71		7		0.951		
Totaal		8.00		15		1.363		
Kiesstelsel		Gemiddelde Polity IV score		Aantal Cases		Standaard Deviatie		
FPTP		8.00		1		-		Hoog
Parallel	Samen	7.00	7.13	4	8	0.816	1.126	
MMP		-		-		-		
List PR		7.25		4		1.500		
Totaal		7.22		9		1.093		

Deze cijfers wijzen erop dat linguïstische fragmentatie de sterkste factor is voor een afname van de democratische score. Deze afname is statistisch significant ($R^2 = -0.302$, Sig. = 0.033, two-tailed) en het is dan ook zeer opvallend dat de FPTP stelsels in deze test het beste naar voren komen wanneer ze bekeken worden tegenover de proportionele stelsels.

De Boxplot van deze laatste statistische test laat zien dat de gecombineerde score van proportionele stelsels, afgezet tegen FPTP, een aantal *outliers* produceert. Grafiek 2, waarin dit te zien is, produceert de Dominicaanse Republiek, Honduras, Guyana, Oekraïne en Macedonia als *outliers* omdat daar de invloed van proportionaliteit bij een lage en gemiddelde linguïstische fragmentatie niet of nauwelijks aanwezig is. Deze cases kunnen als bewijs worden gezien dat er bepaalde landen zijn die niet of nauwelijks beïnvloed worden door hun lage of gemiddelde linguïstische fragmentatie. Er spelen dus andere factoren in die landen. Er is voor gekozen om deze *outliers* wel in het onderzoek te laten omdat het weglaten van deze lande de scope van het onderzoek verstoort.

Grafiek 2. Boxplot met kolommen over Linguïstische fragmentatie afgezet tegen de Polity IV score en FPTP versus Proportionele elementen

Door de hoge correlatie die linguïstische fragmentatie en etnische fragmentatie vertonen ($R^2 = 0.548^{**}$, Sig. 0.000, two-tailed) is het niet mogelijk om gecombineerde testen uit te voeren. Deze datapunten zijn dus niet geschikt om *crosscutting* fragmentatie, waarbij de etnische scheidslijnen en de linguïstische scheidslijnen samenvallen, betrouwbaar te testen.

Samengenomen laten deze cijfers hetzelfde zien als de testen van Norris(2008), althans wanneer men alleen kijkt naar de samengestelde variabelen. Daar verschijnt het verband tussen kleine en grotere elementen van proportionaliteit met een hogere score op de Polity IV index. Dit verband is ook goed gedocumenteerd in ander onderzoek dat kiesstelsels afzet tegen verschillende prestatievariabelen in verschillende landen. De verschillen tussen de testen die Norris heeft uitgevoerd en dit onderzoek liggen vooral in de verschillen op het gebied van fragmentatie. Waar Norris stelt dat er voordelen zijn voor democratieën met conflicten om over te stappen naar, of te beginnen met een proportioneel kiesstelsel suggereert de bovenstaande data het tegenovergestelde. Namelijk dat er geen significante afname van de democratische score optreedt bij meerderheidsstelsels ($R^2 = 0.853$, Sig. = 0.147, two-tailed, linguïstische fragmentatie) terwijl deze wel optreedt bij stelsels met een proportionele component ($R^2 = -0.338^*$, Sig. = 0.022, two-tailed, linguïstische fragmentatie).

Dit zou dus betekenen dat er voor Namibië en Indonesië beter overgestapt kan worden naar systemen die meerderheidscomponenten in zich dragen. Specifiek deze landen omdat zij laag scoren op de

democratische schaal en tevens hoog op linguïstische fragmentatie. Dit zou volgens het bovenstaande model moeten leiden tot hogere democratische scores. Verder onderzoek naar deze staten zou dit moeten uitwijzen. Het tegenovergestelde is dan waar voor Bangladesh. Dit land zou, volgens bovenstaand model, gebaat zijn bij een meer proportioneel stelsel om dezelfde, maar tegengestelde variabelen in vergelijking met Namibië en Indonesië. In Bangladesh is er juist sprake van een lage democratische score met tevens een lage linguïstische fragmentatie.

De oorzaken voor deze vrij opvallende uitkomsten kunnen gevonden worden in de theorie van Horowitz (1993). Zoals genoemd in het theoretisch kader ondersteunen deze bevindingen de ideeën van Horowitz en worden de ideeën van Norris veel minder sterk ondersteund. De lagere score voor democratie die sommige landen met hoge etnische en linguïstische fragmentatie behalen zou kunnen wijzen op de door Horowitz gevreesde vijandigheid tussen etnische groepen en het ondersneeuwen van overkoepelende nationale verbindende gevoelens. Dit onderzoek biedt hier wel enkele aanknopingspunten voor, maar er kan geen uitsluitsel geven worden in het debat; daarvoor is verder onderzoek nodig.

Samenvatting en conclusie

Dit onderzoek dient om handvatten te bieden voor onder andere politicologen, grondwetsontwerpers, staatkundigen en politici die werken met de aanbeveling van Norris. Deze handvatten zijn nuttig om ervoor te zorgen dat grote fouten die kunnen ontstaan bij het ontwikkelen van jonge democratieën niet worden herhaald. Horowitz(1993) haalt het voorbeeld van Bosnië en Herzegovina aan om te bewijzen dat er met *power sharing* grote fouten gemaakt kunnen worden. Verschillende theorieën zijn aan bod gekomen om een theoretische basis te leggen voor het verdere onderzoek. Daarbij is vooral kritisch gekeken naar het werk van Lijphart en Norris. Tegelijkertijd kwamen critici van *power sharing* aan bod, waaronder de net genoemde Horowitz alsmede Mansfield en Snyder. Zij wezen op de gevaren die *power sharing* met zich meebrengt. Hierbij wordt gesproken over het versterken van etnische scheidslijnen en het ingraven en consolideren van verschillen in een samenleving. Daartegen argumenteert Norris dat er juist een betere verdeling van de macht ontstaat en dat burgers hun zienswijzen beter gespiegeld zien in de regering en het parlement wanneer de macht proportioneel is verdeeld. Dit zou ook versterkt moeten worden door de samenwerking van elites die ervoor zorgt dat er compromissen bereikt worden waar iedereen mee kan leven.

Na een behandeling van de literatuur is er verder ingegaan op het onderzoeksontwerp. Hierin werden de verschillende elementen van de aanbeveling van Norris behandeld en de daaruit volgende hoofdvraag beantwoord. De belangrijkste elementen zijn de criteria voor democratie en de casecategorie. De criteria van democratie zijn afgeleid van de Polity IV index. Hierbij wordt gewerkt met een index die is gebaseerd op aparte scores voor democratie en autocratie. Deze samengestelde index geeft een goed beeld van de

democratische staat van een land. Als grenswaarde is gekozen voor +6 omdat deze waarde de grens aangeeft van een betrouwbare democratie.

De casecategorie is gedefinieerd als gedemocratiseerd na derde golf van democratie (Huntington, 1991) omdat dit een hoge mate van vergelijkbaarheid oplevert tussen de cases. Helaas bleek uit de analyse dat dit een groot nadeel heeft; er zijn weinig landen te vinden met meerderheidsstelsel in de databank. De meeste landen die na 1974 zijn gedemocratiseerd hebben namelijk een bepaalde mate van proportionaliteit ingebouwd.

De conclusies die getrokken kunnen worden uit de resultaten moeten in het licht van de hoofdvraag worden gezien. Deze hoofdvraag was:

Hebben jonge gefragmenteerde democratische landen baat bij List PR?

Het antwoord daarop is niet eenzijdig of definitief. Bepaalde onderdelen van haar aanbeveling, namelijk het principe dat jonge democratieën gebaat zijn bij een bepaalde mate van proportionaliteit in hun kiesstelsel (met een specifieke voorkeur voor List PR), worden door dit onderzoek statistisch ondersteund. De voorkeur die Norris heeft voor List PR is echter niet te staven en lijkt eerder de slechtere keuze te zijn. Dit omdat de mengvormen significant betere resultaten laten zien dan FPTP. Maar het belangrijkste punt van de aanbeveling blijft dus staan; proportionaliteit is, voor jonge democratieën, significant beter dan FPTP.

Wanneer er echter gekeken wordt naar verscheidende landen die hoog scoren op de fragmentatieindex, verandert dit beeld. De resultaten zijn daarbij juist omgekeerd en de samengenomen proportionele kiesstelsels presteren significant slechter bij hogere waarden van fragmentatie. Omgekeerd kan niet hetzelfde gezegd worden voor FPTP; deze positieve waarden blijken niet significant. Toch, zelfs zonder deze significantie blijft het opvallend dat er proportionele stelsels zijn die zo slecht presteren onder vooral linguïstische fragmentatie.

Het tweede deel van haar aanbeveling is dus ontkracht. Sterker nog, het effect is zelfs tegengesteld gebleken. Dit heeft grote gevolgen voor enkele landen in de databank, bijvoorbeeld Namibië en Indonesië. Deze landen zouden op basis van de resultaten beter kunnen overstappen naar meer macht concentrerende stelsels die de regio of provincies beter in ogenschouw nemen. Het tegenovergestelde kan gesteld worden voor Bangladesh; dit land zou naar aanleiding van deze test beter kunnen overstappen op een meer proportioneel systeem.

Deze laatste aanbevelingen zouden natuurlijk, net zoals dit onderzoek de aanbeveling van Norris test, ook aan een gedetailleerd onderzoek onderworpen moeten worden.

Bibliografie

- Alesina, A., Devleeschauwer, A., Easterly, W., Kurlat, S., & Wacziarg, R. (2003). Fractionalization. *Journal of Economic Growth*, 155-194.
- Horowitz, D. L. (1993). Democracy in Divided Societies. *Journal of Democracy*, 18-38.
- Huntington, S. P. (1991). Democracy's Third Wave. *Journal of Democracy*, 12-34.
- IDEA. (2008). *Electoral System Design: The New International IDEA Handbook*. Stockholm: Trydells Tryckeri AB.
- Lijphart, A. (1977). *Democracy in Plural Societies*. New Haven en Londen: Yale University Press.
- Lijphart, A. (2002). *Patterns of Democracy; Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries*. New Haven en Londen: Yale University Press.
- Mansfield, E. D., & Snyder, J. (2009). Pathways to war in Democratic Transitions. *International Organisation*, 381-390.
- Norris, P. (2008). *Driving Democracies*. New York: Cambridge University Press.